14 серпня, 22:57 · 6846 · 5 хв · 1

Корони на вежах і найсмачніше пиво: які таємниці ховає найбільший замок Львівщини

Аліна Купеба

Старосільський замок / Колаж 24 Каналу

Старосільський замок сьогодні виглядає як величезна руїна неподалік Львова, але колись це була потужна фортеця з високими мурами, шістьма вежами та ровами. А ще в різні періоди за її стінами встигли побувати палац, склади, винокурня і навіть броварня, де варили пиво.

Особливо цікаво виглядають вежі замку: їхні верхівки прикрашали бароковими елементами, а одна з них зберегла кам'яну конструкцію у формі корони. За задумом це мало підкреслювати статус власників фортеці – князів Острозьких-Заславських, яких сприймали як надзвичайно впливових правителів Русі, лише **24 Канал**.

Чому Старосільський замок такий масштабний?

Старосільський замок розташований у селі Старе Село неподалік Львова. Його площа становить близько **2 гектарів**, а периметр оборонних мурів – приблизно **500 метрів**. Стіни свого часу сягали 14 – 16 метрів заввишки.

Фортеця має форму неправильного п'ятикутника. Спочатку її укріплювали шість веж, однак до наших днів дійшли лише три. Оборонні стіни прикрашені аркатурою – рядами декоративних арок, які надавали суворій фортеці досить незвичайного вигляду.

Перші укріплення на цьому місці були ще дерев'яними. Наприкінці XVI століття князі Острозькі почали будувати тут муровану фортецю.

РЕКЛАМА

У 1584 – 1589 роках до будівництва, ймовірно, був залучений львівський архітектор італійського походження Амвросій Прихильний.

РЕКЛАМА
Пальне
Середні ціни в мережі АЗС «Бенк Енергія» станом на

Фортеця пережила непросту історію. У 1642 році почалося будівництво нового замку, однак уже в 1648 році під час походу військ Богдана Хмельницького на Львів споруда зазнала серйозних руйнувань. Після цього її знову почали відбудовувати.

У 1649 – 1654 роках звели потужну мурову фортецю, яка мала виконувати одразу кілька функцій: бути резиденцією власника, оборонним пунктом і місцем, де місцеві жителі могли сховатися під час нападу.

Вона мала високі мури, рови та укріплення. І ці укріплення справді знадобилися. Замок вистояв під час однієї з наступних облог, а у 1672 році витримав напад османських військ.

Звідки на фортеці взялися корони?

Одна з найцікавіших деталей Старосільського замку – декоративні завершення його веж. Вежі були оздоблені барковою різьбою по каменю, а їхні верхівки нагадували корони.

Такий декор був не випадковим: він мав демонструвати статус і багатство власників замку. За однією з інтерпретацій, корони підкреслювали претензію Острозьких на особливий статус – їх називали "некоронованими королями Русі".

Частина цього оздоблення на одній із веж збереглася до сьогодні.

Що залишилось від замку зараз: Inst: @dr_shevchuk

Чому у фортеці почали.. варити пиво?

Мабуть, найменш очевидна сторінка історії замку почалася вже тоді, коли його військове значення поступово зменшилося. Нові власники не надто опікувалися фортецею.

На її території з'явилися винокурня, склади для зерна та броварня. Тобто споруда, яка колись мала захищати людей від нападів, згодом перетворилася на своєрідний господарський комплекс. Причому пиво, яке виробляли за мурами замку, за даними краєзнавчих джерел, мало попит.

Тож у якийсь момент Старосільську фортецю могли асоціювати вже не лише з обороною, а й із місцевим виробництвом.

Є навіть легенда про яйця у стінах

Із замком пов'язана досить химерна місцева легенда. За нею, під час будівництва фортеці до розчину додавали яйця та молоко, щоб зробити його міцнішим. Існує й історія про шляхтича, якого засудили до смерті, але дали йому шанс врятуватися: він мав привезти на будівництво цілий віз яєць так, щоб жодне не розбилося.

Чоловік нібито знайшов хитрий спосіб – зварив яйця, а вже потім завантажив їх у віз. Утім, вичахлливість не допомогла, і покарання все одно виконали.

Від фортеці до руїни

У XIX столітті замок придбали Потоцькі. За часів Альфреда Потоцького частину комплексу використовували під броварню, винокурню та склади. Поруч прокладали залізницю Львів – Чернівці, а сама фортеця поступово втрачала колишнє значення.

Після 1939 року замок залишився без колишніх власників і почав занепадати. У радянський період його використовували, зокрема, як колгоспні склади, що також не сприяло збереженню пам'ятки.

На початку XXI століття споруду почали хоча б частково розчищати. У 2007 році територію звільняли від самосійних дерев і рослинності, а роботи профінансувала співачка Руслана Лижичко.

Пізніше замок передали у концесію на 49 років, але заплановане відновлення так і не було повністю реалізоване. Сьогодні від колись величезної фортеці залишилися масивні мури та три вежі. Але навіть у такому стані Старосільський замок добре показує, наскільки насиченим може бути минуле однієї споруди.